

Europaudvalget

BORGMESTEREN

Nexø, den 5. februar 2001

J.nr.

Denne sag behandles af: Mette Jeppesen

Direkte tlf.: 56 49 33 40 + 412

E-mail: mej@nexo.dk

Udsætninger af laks fra Bornholm

Til medlemmerne af Europaudvalget

Jeg ser med glæde at udvalget nu har fået svar fra Fødevareministeriet i sagen om de danske lakseudsætninger fra Bornholm. Som det fremgår af materialet fra Danmarks Fiskeriundersøgelser, er det statiske materiale bag beslutningen om at stoppe alle danske udsætninger meget spinkelt, og de deraf følgende beregninger har derfor en urimelig høj usikkerhedsprocent.

Fødevareministeriet har gennem hele forløbet anvendt det såkaldte forsigtighedsprincip, netop fordi der ikke findes bevis for skadespåvirkninger fra de udsatte bornholmske laks. Hvis det kan påvises at de bornholmske laks strejfer mere end andre laks, og hvis de under strejningen blander sig med andre laks, står det stadig tilbage at påvise, at dette har en målelig negativ effekt.

Fødevareministeriets rådgivere har anvendt forsigtighedsprincippet til at anbefale en løsning med store konsekvenser for Bornholms Lakseklækkeri, de bornholmske laksefiskere og i sidste ende måske også de vilde laksestammer i Østersøen, fordi fangsten på dem intensiveres, når der ikke længere udsættes lakseyngel.

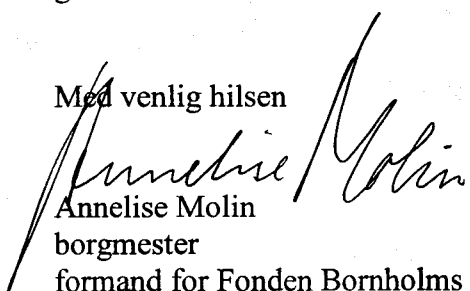
Forsigtigheden i princippet består altså i at kun at fokusere på et enkelt element – her den genetiske renhed i laksestammerne i de vestsvenske elve – uden at vide om der sker en genetisk forurening og uden at se på de øvrige konsekvenser, og veje dem op imod hinanden, som vi normalt gør ved større beslutninger. (En nærmere redegørelse for lukningen af Bornholms Lakseklækkeri er vedlagt som bilag.)

Desværre forekommer sagen om lakseklækkeriet langt fra enestående. Som borgmester i en kommune der huser Danmarks største fiskerihavn i Østersøen, har jeg længe ønsket en langsigtet forvaltningsplan for fiskeriet, også selv om en langsigtet plan kan indebære aftaler om reduktion af fangstkvote eller kapacitet i fiskerflåden. Det vil give større forståelse og medspil fra fiskerne, hvis de kan planlægge deres virksomhed, frem for at være underlagt regler der ændres fra

dag til dag. Det er ikke rimeligt at behandle et helt erhverv, der hvert år bidrager til Danmarks betalingsbalance med mange milliarder, så tilfældigt, og efter principper som ikke håndhæves i nogle andre erhverv.

Jeg håber derfor at Europaudvalget fortsat vil være opmærksom på fiskeriets situation, sådan at erhvervet og dermed de fiskeriafhængige samfund opnår rimelige vilkår.

Med venlig hilsen

Annelise Molin

borgmester

formand for Fonden Bornholms Lakseklækkeri

Annelise Molin
borgmester

Lukning af Bornholms Lakseklækkeri – sagsfremstilling

Formål

Fonden Bornholms Lakseklækkeri blev åbnet i 1994, med støtte fra såvel staten som fra EU-midler. Klækkeriet havde det dobbelte formål at skabe muligheder for udvikling i lokalområdet, som led i Bornholmerpakken, og at styrke bestanden af vilde laks ved at flytte erhvervsfiskeriet fra den oprindelige bestand til de udsatte laks. Den danske udsætning af laks skulle desuden være med til at opretholde en laksekvote for danske erhvervsfiskere, hvilket er særligt vigtigt i Østersøen, hvor der kun er få arter at fange på.

Fonden drives efter forretningsmæssige principper, og modtager ingen offentlige tilskud til driften. Fonden har løbende haft en underskudsgaranti fra hhv. Bornholms Amt og Nexø Kommune, som dog ikke har været anvendt i produktionsårene.

Metode

Klækkeriet beskæftiger sig udelukkende med klækning af lakseæg, hentet fra vilde laks fra svenske elve. Æggene indkøbes i foråret eller allersenest i efteråret, og klækkes med henblik på udsætning den følgende sommer.

Aftagerne har været Bornholms og Christiansøs Fiskeriforening, Afdelingen for Ferskvandsfiskeri ved Danmarks Fiskeriundersøgelser, og sportsfiskere.

Den største aftager har været Lakseprojektet, et 5-årigt EU-projekt der blev administreret gennem Danmarks Fiskeriforening. Projektet udløb i 2000. Lakseprojektet var et forsøg med den såkaldte forsinkede udsætning. De udklækkede laks udsættes i havbure ud for den bornholmske kyst i 1-2 måneder, hvilket præger dem til lokaliteten og medfører at de senere bliver tæt på de bornholmske kyster.

Resultater

Danske erhvervsfiskere fanger hvert år ca. 90.000 laks i Østersøen, hvoraf langt størstedelen er udsatte. Der findes ikke mange vilde laks tilbage i Østersøen, men der er bred enighed om at netop udsætningen af laks faktisk skåner bestanden af de vilde laks, fordi erhvervsfiskerne i de nære farvande primært fanger på de udsatte laks (terminalfiskeri)

Ifølge en artikel fra Fisk & Hav nr. 50, skrevet af bl.a. Gorm Rasmussen fra Danmarks Fiskeriundersøgelser, har udsætningen af laks i de sidste 5 år allerede reduceret fangsten af vilde laks med ca. 10%. Denne andel vil naturligvis stige efterhånden som de udsatte fisk vokser til og indgår med større vægt i fangsten efter konsumlaks – ifølge den omtalte artikel kan fangsten af vilde laks reduceres med helt op til 36%.

Strejfer

Der er fundet enkelte strejfende laks i de vestvendte elve i Sverige. Biologernes bekymring over de strejfende laks er, om der sker en genetisk "forurening" af laksenes forskellige stammer, hvis laksene strejfer uden for deres naturlige leveområde.

Det er dog ikke sandsynliggjort at alle de strejfende laks der er fanget kommer fra de bornholmske udsætninger, eller om de muligvis stammer fra svenske udsætninger.

Overvågningsforsøg

De danske myndigheder har sammen med det svenske Fiskeriverket startet et overvågningsforsøg. Idéen bag forsøget er jo at få materiale til at afgøre om de udsatte laks strejfer mere end andre laks, og om det udgør et problem.

Lakseklækkeriet har i 2000 for første gang mærket samtlige 75.000 stk. udsatte lakseyngel, og dette materiale danner baggrund for overvågningsforsøget.

Danmarks Fiskeriforening er af den opfattelse at et flerårigt forsøg med fuld mærkning er en forudsætning for en videnskabelig vurdering af, om laksene strejfer i en grad så det medfører risiko for genetisk blanding, og for at vurdere om udsætningerne faktisk er med til at styrke bestanden af vilde laksestammer, fordi der primært fanges på de udsatte laks.

Danmarks Fiskeriforening havde derfor søgt om et forlængelse af Lakseprojektet, sådan at Lakseklækkeriet kunne fortsætte udklækningerne og udsætningen af mærkede laks, i hvert fald så længe forsøget er i gang.

Lukning af klækkeriet

Fødevarerministeren valgte i september 2000, på baggrund af råd fra Danmarks Fiskeriundersøgelser om at følge det såkaldte forsigtighedsprincip, at indstille de danske udsættelser i overvågningsperioden. Konsekvenserne af lukningen er at klækkeriet tidligst kan udsætte yngel om 3-4 år, når overvågningsforsøget er afsluttet og resultaterne afrapporteret.

Der er en række problemer ved en midlertidig lukning:

- Offentlige investeringer for 18 mio. kr. er nytteløse hvis klækkeriet ikke holdes i gang.
- Det er dyrt og teknisk meget vanskeligt at genoptage produktionen, hvis klækkeriet har stået tomt i 4 år.
- Alle nuværende medarbejdere og den daglige leder er afskediget, og den nødvendige kompetence forsvinder således.
- For erhvervsfiskerne udgør laksefiskeriet et nødvendigt alternativ til de svingende torskekvoter, da udvalget af andre arter i Østersøen er begrænset.
- Klækkeriets øvrige aktiviteter er i fare for at blive nedlagt. Det gælder bl.a. et samarbejde med Den Kongelige Veterinære- og Landbohøjskole om kurser i akvakultur, som pt. gennemføres 2 x 20 dage om året, med muligheder for udvidelse.